

Instrumenty finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w 2023 r.

18.11.2024 r.

8,0%

Wzrost wartości instrumentów finansowych w aktywach w 2023 r.

W badaniu wzięło udział 2 515 podmiotów. Instrumenty finansowe w aktywach wykazało 2 386 przedsiębiorstw na kwotę 811,3 mld zł. W pasywach instrumenty finansowe wykazało 2 298 przedsiębiorstw na kwotę 868,7 mld zł. Instrumenty pochodne w aktywach i pasywach zostały wykazane odpowiednio przez 495 i 297 podmiotów, a wartość tych instrumentów wyniosła 31,3 mld zł i 23,2 mld zł.

Wartość depozytów i lokat badanych przedsiębiorstw wyniosła 158,3 mld zł i stanowiła 19,5% wartości instrumentów finansowych wykazanych w aktywach

Tablica 1. Instrumenty finansowe oraz pochodne według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

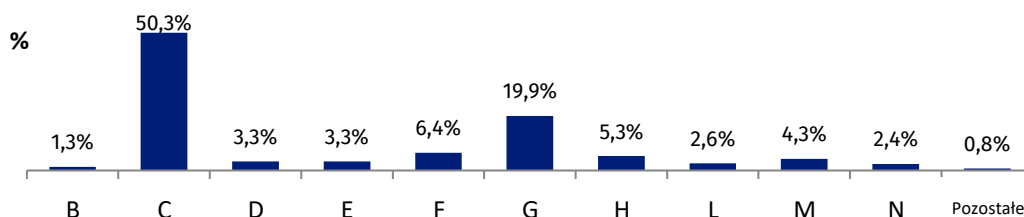
WYSZCZEGÓLNIENIE	Przedsiębiorstwa działające samodzielnie	Jednostki dominujące w grupach kapitałowych	Jednostki zależne w grupach kapitałowych	Jednostki dominujące i zależne w grupach kapitałowych
	w mln zł			
Instrumenty finansowe - aktywa	47 666,7	380 424,3	174 197,4	208 988,0
Instrumenty finansowe - pasywa	55 322,6	315 119,0	202 429,2	295 825,6
Instrumenty pochodne - aktywa	814,8	8 505,7	16 743,6	5 235,2
Instrumenty pochodne - pasywa	288,4	5 297,2	14 515,5	3 050,4

Podstawowe informacje na temat badanych przedsiębiorstw

W niniejszej informacji przedstawiono wyniki badania przedsiębiorstw niefinansowych, które w 2023 r. wykazały w bilansach instrumenty finansowe¹. Wśród badanych przedsiębiorstw zdecydowaną większość, czyli 90,8%, stanowiły podmioty należące do sektora prywatnego. Udział przedsiębiorstw należących do sektora publicznego wyniósł 9,2%.

W badaniu uczestniczyło 2 515 podmiotów, w tym 2 281 to jednostki z sektora prywatnego

Wykres 1. Badane przedsiębiorstwa niefinansowe według sekcji PKD¹

Badane podmioty niefinansowe działające w sekcjach PKD 2007: B – Górnictwo i wydobywanie, C – Przetwórstwo przemysłowe, D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, E – Dostawa wody, gospodarowanie

¹ Do badania wytypowano 2 646 przedsiębiorstw. Wybrane zostały podmioty o liczbie pracujących 50 osób i więcej, które przynajmniej w jednym z kwartałów 2023 r. w sprawozdaniu „RF-01 Kwartałne statystyczne sprawozdanie o aktywach i pasywach finansowych” wykazały obecność wybranych instrumentów finansowych (instrumenty pochodne, dłużne papiery wartościowe, udziały w funduszach wspólnego inwestowania, udziałowe instrumenty kapitałowe). Uwzględniono również podmioty, które uczestniczyły w poprzedniej edycji badania i wykazały wtedy badane instrumenty finansowe.

ściekami i odpadami, rekultywacja, F – Budownictwo, G – Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli, H – Transport i gospodarka magazynowa, L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, oraz pozostałe sekcje.

Tablica 2. Badane przedsiębiorstwa niefinansowe według formy prawnej oraz sektora własności

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Przedsiębiorstwa działające samodzielnie	Jednostki dominujące w grupach kapitałowych	Jednostki zależne w grupach kapitałowych	Jednostki dominujące i zależne w grupach kapitałowych
Sektor publiczny	234	115	50	32	37
Sektor prywatny	2 281	832	341	769	339
Spółki akcyjne	742	173	246	156	167
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	1 560	606	140	618	196
Spółki jawne	47	42	2	2	1
Spółki komandytowe	103	70	1	20	12
Spółki komandytowo-akcyjne	10	7	1	2	-
Spółdzielnie	44	44	-	-	-
Pozostałe	9	5	1	3	-

Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 249 osób stanowiły 47,8% ogółu badanych podmiotów

Tablica 3. Charakterystyka badanych przedsiębiorstw niefinansowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Przedsiębiorstwa działające samodzielnie	Jednostki dominujące w grupach kapitałowych	Jednostki zależne w grupach kapitałowych	Jednostki dominujące i zależne w grupach kapitałowych
Liczba przedsiębiorstw ogółem	2 515	947	391	801	376
Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących <=249	1 312	676	154	352	130
Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących >249	1 203	271	237	449	246
Liczba przedsiębiorstw notowanych na rynku regulowanym	162	17	99	14	32
Zatrudnienie w tys. osób	1 968,1	275,0	707,8	528,0	479,2

Instrumenty finansowe, w tym instrumenty pochodne badanych przedsiębiorstw²

a. Instrumenty finansowe

Po stronie aktywów instrumenty finansowe zostały wykazane przez 2 386 przedsiębiorstw, wartość tych instrumentów wyniosła 811,3 mld zł. W pasywach 2 298 podmiotów wykazało instrumenty finansowe o wartości 868,7 mld zł.

² Prezentowane dane dotyczą osobno traktowanych jednostek gospodarczych.

Tablica 4. Wartość instrumentów finansowych według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przedsiębiorstw	Wartość
		w mln zł
Instrumenty finansowe – aktywa ogółem, z tego:	2 386	811 276,4
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	870	47 666,7
jednostki dominujące w grupach kapitałowych	383	380 424,3
jednostki zależne w grupach kapitałowych	759	174 197,4
jednostki dominujące i zależne w grupach kapitałowych	374	208 988,0
Instrumenty finansowe – pasywa ogółem, z tego:	2 298	868 696,4
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	855	55 322,6
jednostki dominujące w grupach kapitałowych	365	315 119,0
jednostki zależne w grupach kapitałowych	726	202 429,2
jednostki dominujące i zależne w grupach kapitałowych	352	295 825,6

Jednostki dominujące w grupach kapitałowych wykazały największą wartość instrumentów finansowych w aktywach – 380,4 mld zł

Jednostki dominujące w grupach kapitałowych wykazały największą wartość instrumentów finansowych w pasywach – 315,1 mld zł

Po stronie aktywów badanych przedsiębiorstw największe udziały w wartości instrumentów finansowych należały do kategorii „instrumenty dłużne” – 70,8% wartości oraz „udziałowe instrumenty kapitałowe” – 25,3%. Pozostały udział, wynoszący 3,9%, należał do instrumentów pochodnych. W przedsiębiorstwach działających samodzielnie wartość instrumentów finansowych w aktywach wyniosła 47,7 mld zł, w tym największe udziały należały do kategorii „instrumenty dłużne” – 83,2%. W jednostkach dominujących w grupach kapitałowych instrumenty finansowe w aktywach wyniosły 380,4 mld zł, w tym 65,6% stanowiła kategoria „instrumenty dłużne”, a 32,1% „udziałowe instrumenty kapitałowe”. W jednostkach zależnych w grupach kapitałowych oraz jednostkach dominujących i jednocześnie zależnych w grupach kapitałowych instrumenty finansowe w aktywach wyniosły odpowiednio 174,2 mld zł oraz 209,0 mld zł, w tym największy udział miały „instrumenty dłużne” – odpowiednio 77,9% oraz 71,5%.

Po stronie pasywów badanych podmiotów największe udziały instrumentów finansowych należały do kategorii „kredyty i pożyczki do spłaty” – 41,2% wartości oraz „zobowiązania z tytułu dostaw i usług” – 28,8%. Udział zobowiązań z tytułu instrumentów pochodnych wyniósł 2,7%. W przedsiębiorstwach działających samodzielnie wartość instrumentów finansowych w pasywach wyniosła 55,3 mld zł, z największym udziałem w kategorii „kredyty i pożyczki do spłaty” – 48,8% wartości. W jednostkach dominujących w grupach kapitałowych instrumenty finansowe w pasywach wyniosły 315,2 mld zł, w tym 35,2% stanowiła kategoria „kredyty i pożyczki do spłaty”, a 33,3% - kategoria „zobowiązania z tytułu emisji własnych obligacji”. W jednostkach zależnych w grupach kapitałowych oraz w jednostkach dominujących i jednocześnie zależnych w grupach kapitałowych wartość instrumentów finansowych w pasywach wyniosła odpowiednio 202,4 mld zł i 295,8 mld zł, z największym udziałem kategorii „kredyty i pożyczki do spłaty” – odpowiednio 41,6% i 45,9%. W przypadku obu typów podmiotów, na drugim miejscu w wartości pasywów znalazła się kategoria „zobowiązania z tytułu dostaw i usług”, z udziałami wynoszącymi odpowiednio 37,8% i 34,7%.

Tablica 5. Instrumenty finansowe według rodzajów

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Przedsiębiorstwa działające samodzielnie	Jednostki dominujące w grupach kapitałowych	Jednostki zależne w grupach kapitałowych	Jednostki dominujące i zależne w grupach kapitałowych
	w mln zł				
Instrumenty finansowe – aktywa, z tego:	811 276,4	47 666,7	380 424,3	174 197,4	208 988,0
udziałowe instrumenty kapitałowe, z tego:	205 502,7	7 180,9	122 198,5	21 722,2	54 401,1
udziały i akcje nienotowane	155 992,3	5 559,3	80 373,7	19 948,6	50 110,7
akcje notowane	12 917,0	454,3	12 088,9	113,9	259,8
certyfikaty inwestycyjne	20 887,5	#	#	#	383,5
jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	1 604,4	397,7	953,9	214,4	38,5
pozostałe udziałowe instrumenty kapitałowe	14 101,5	#	#	#	3 608,5
instrumenty dłużne, z tego:	574 474,3	39 671,0	249 720,1	135 731,6	149 351,7
depozyty i lokaty	158 257,9	17 803,3	72 978,8	32 127,7	35 348,1
obligacje	20 218,4	2 850,0	16 090,6	747,7	530,1
pożyczki udzielone	133 463,2	3 269,8	89 810,7	9 763,4	30 619,3
należności z tytułu dostaw i usług	203 744,3	14 883,8	47 905,7	71 934,2	69 020,6
należności cash pooling	44 269,9	#	#	19 534,4	9 272,3
pozostałe instrumenty dłużne	14 520,7	#	#	1 624,2	4 561,2
instrumenty pochodne, w tym:	31 299,3	814,8	8 505,7	16 743,6	5 235,2
instrumenty wbudowane i zabezpieczające	22 280,5	509,4	4 395,2	14 897,8	2 478,0
Instrumenty finansowe – pasywa, z tego:	868 696,4	55 322,6	315 119,0	202 429,2	295 825,6
kredyty i pożyczki do spłaty	358 064,7	27 040,3	111 074,8	84 134,6	135 815,0
leasing finansowy	41 408,5	2 423,5	11 525,7	5 798,8	21 660,5
zobowiązania z tytułu emisji własnych obligacji	126 240,0	4 646,0	104 815,4	5 908,8	10 869,8
zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych, w tym:	23 151,5	288,4	5 297,2	14 515,5	3 050,4
instrumenty wbudowane i zabezpieczające	16 815,1	162,5	1 615,6	13 565,4	1 471,7
zobowiązania z tytułu dostaw i usług	250 225,1	17 578,7	53 444,4	76 534,0	102 668,1
zobowiązania cash pooling	35 458,5	992,4	11 994,9	9 568,9	12 902,2
pozostałe zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych	34 148,2	2 353,3	16 966,7	5 968,5	8 859,6

b. Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne wykazane zostały przez 590 przedsiębiorstw. W aktywach instrumenty pochodne ujawniło 495 podmiotów, a wartość tych instrumentów wyniosła 31,3 mld zł. Po stronie pasywów 297 podmiotów wykazało instrumenty pochodne o wartości 23,2 mld zł.

Tablica 6. Wartość instrumentów pochodnych według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

WYSZCZEGÓLNIENIE	liczba przedsiębiorstw	Wartość
		w mln zł
Instrumenty pochodne – aktywa ogółem, z tego:	495	31 299,3
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	115	814,8
jednostki dominujące w grupach kapitałowych	62	8 505,7
jednostki zależne w grupach kapitałowych	234	16 743,6
jednostki dominujące i zależne w grupach kapitałowych	84	5 235,2
Instrumenty pochodne – pasywa ogółem, z tego:	297	23 151,5
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	50	288,4
jednostki dominujące w grupach kapitałowych	40	5 297,2
jednostki zależne w grupach kapitałowych	146	14 515,5
jednostki dominujące i zależne w grupach kapitałowych	61	3 050,4

Największą wartość instrumentów pochodnych w aktywach i pasywach wykazały jednostki zależne w grupach kapitałowych – odpowiednio 16,7 mld zł i 14,5 mld zł

W przedsiębiorstwach działających samodzielnie wartość instrumentów pochodnych wykazanych po stronie aktywów osiągnęła 0,8 mld zł, w tym kontrakty *forward* stanowiły 81,3% tej wartości. W jednostkach dominujących w grupach kapitałowych wartość instrumentów pochodnych wykazanych w aktywach wyniosła 8,5 mld zł, z udziałem kontraktów *forward* wynoszącym 62,0% oraz kontraktów *swap* 21,1%. Instrumenty pochodne w aktywach jednostek zależnych w grupach kapitałowych wyniosły 16,7 mld zł, z największym udziałem kontraktów *forward* wynoszącym 93,4%. W jednostkach dominujących i jednocześnie zależnych w grupach kapitałowych instrumenty pochodne po stronie aktywów wyniosły 5,2 mld zł, w tym kontrakty *forward* odpowiadały za 42,4%, a kontrakty *swap* za 27,3% tej wartości.

Wartość instrumentów pochodnych w pasywach analizowanych przedsiębiorstw wyniosła 23,2 mld zł, z najwyższym udziałem kontraktów *forward*, stanowiących 80,2% wartości. W przedsiębiorstwach działających samodzielnie wartość instrumentów pochodnych w pasywach wyniosła 0,3 mld zł, w tym kontrakty *forward* stanowiły 65,7%. W jednostkach dominujących w grupach kapitałowych wartość instrumentów pochodnych po stronie pasywów wyniosła 5,3 mld zł, z udziałem kontraktów *forward* wynoszącym 60,0%. W jednostkach zależnych w grupach kapitałowych instrumenty pochodne po stronie pasywów osiągnęły wartość 14,5 mld zł, w tym najwięcej, bo 96,3%, stanowiły kontrakty *forward*. Wartość instrumentów pochodnych w pasywach jednostek dominujących i jednocześnie zależnych w grupach kapitałowych wyniosła 3,1 mld zł z najwyższymi udziałami kontraktów *swap* – 45,0% oraz kontraktów *forward* – 39,6%.

Tablica 7. Instrumenty pochodne według rodzajów

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Przedsiębiorstwa działające samodzielnie	Jednostki dominujące w grupach kapitałowych	Jednostki zależne w grupach kapitałowych	Jednostki dominujące i zależne w grupach kapitałowych
	w mln zł				
Instrumenty pochodne – aktywa ogółem, z tego:	31 299,3	814,8	8 505,7	16 743,6	5 235,2
kontrakty <i>forward</i>	23 813,7	662,3	5 277,3	15 649,1	2 224,9
kontrakty <i>futures</i>	1 337,1	#	383,6	#	#
opcje	1 093,8	23,9	985,1	34,6	50,3
kontrakty <i>swap</i> , w tym:	3 754,9	44,9	1 793,7	486,4	1 430,0
CIRS	527,4	1,8	468,3	#	#
pozostałe instrumenty pochodne	1 299,7	#	65,9	#	1 088,7
Instrumenty pochodne – pasywa ogółem, z tego:	23 151,5	288,4	5 297,2	14 515,5	3 050,4
kontrakty <i>forward</i>	18 565,4	189,5	3 181,3	13 985,1	1 209,5
kontrakty <i>futures</i>	446,4	74,4	283,9	#	#
kontrakty <i>swap</i> , w tym:	2 832,1	16,3	1 114,6	328,4	1 372,8
CIRS	243,2	#	204,9	#	22,9
pozostałe instrumenty pochodne (łącznie z opcjami)	1307,6	8,2	717,4	#	#

Kontrakty *forward* odpowiadały za 76,1% wartości wszystkich instrumentów pochodnych wykazanych po stronie aktywów oraz za 80,2% wartości instrumentów pochodnych po stronie pasywów

Transakcje na instrumenty pochodne, zawarte w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r., wykazało 679 przedsiębiorstw. Podmioty te zawarły 188,8 tys. transakcji na instrumenty pochodne.

Szczegółowe dane z wynikami badania zamieszczono w załączniku do Informacji sygnałnej w Tabl. 1-30.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
**Departament Studiów Makroekonomicznych
i Finansów**

Dyrektor Mirosław Błażej

Tel: 22 608 37 73

Rozpowszechnianie:

Wydział Współpracy z Mediami

Tel. komórkowy: +48 695 255 032

Tel. stacjonarne: +48 22 608 38 04, +48 22 449 41 45,
+48 22 608 30 09

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

stat.gov.pl

@GUS_STAT

@GłównyUrządStatystyczny

gus_stat

glownyurządstatystycznygus

glownyurządstatystyczny

Powiązane opracowania

[Wyspecjalizowane segmenty rynku finansowego](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Instrument finansowy](#)

[Instrument pochodny](#)